

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-74М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»

*для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Міжнародні економічні відносини»
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
денної та заочної форми навчання*

Рекомендовано науково-
методичною радою з
якості ННІ економіки і
менеджменту
*Протокол № 2
від 31 жовтня 2022 р.*

Рівне – 2022

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Нікитенко Д. В. – Рівне : НУВГП, 2022. – 17 с.

Укладач: Нікитенко Дмитро Валерійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Кушнір Н. Б. к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Керівник групи забезпечення: Жемба А. Й., к.е.н., доцент

Зміст

Вступ	3
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Структура навчальної дисципліни	5
3. Тематика практичних занять	6
4. Методи контролю	7
4.1. Контрольні заходи та засоби діагностики	7
4.2. Критерії оцінювання	7
4.3. Розподіл балів, які отримують студенти	8
5. Плани практичних занять	9
6. Методичні вказівки до самостійної роботи	15
7. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента	15
8. Рекомендована література	17

© Д. В. Нікитенко, 2022
© НУВГП, 2022

Вступ

Шановні студенти! Навчальна дисципліна "Міжнародні стратегії економічного розвитку", до вивчення якої Ви приступаєте, є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини".

Метою навчальної дисципліни є систематизація набутих та формування нових теоретичних знань щодо формування та реалізації сучасних стратегій економічного розвитку в різних групах країн і набуття практичних умінь результативного аналізу та обґрунтування рекомендацій щодо стратегій економічного розвитку на різних рівнях глобальної економічної системи.

Цілями (завданнями) навчальної дисципліни є:

- формування у здобувачів системи всебічних знань щодо сутності стратегій розвитку та їх середовища;
- вивчення впливу глобалізації на формування стратегій розвитку;
- визначення та характеристика особливостей національних стратегій розвитку;
- оцінки ефективності стратегій економічного розвитку;
- формування ставлення до сучасної системи координації економічної діяльності;
- вивчення та аналіз міжнародних інтеграційних стратегій;
- використання у практичній фаховій діяльності знань та умінь, набутих в процесі вивчення дисципліни, у відповідності до особливостей сучасного стану економік зарубіжних країн.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку»: навчальна дисципліна основана на великій кількості базових понять та прийомів загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін таких, як: «Міжнародні економічні відносини»; «Міжнародна економіка»; «Економіка зарубіжних країн»; «Міжнародна економічна діяльність України»; «Міжнародні фінанси»; «Міжнародна інвестиційна діяльність». Дисципліна є обов'язковою для вивчення наступних дисциплін: Інформатизація світогосподарського розвитку, Екологічний вимір світової економіки та міжнародної політики, Міжнародні природоохоронні програми та проекти, а також для підготовки кваліфікаційної роботи.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- визначення основних понять і складових міжнародних стратегій економічного розвитку;
- особливості середовища формування стратегій економічного розвитку;
- види стратегій економічного розвитку та їхні характерні риси;

- особливості і фактори, що впливають на формування міжнародних стратегій економічного розвитку;
- сутність проблем вибору стратегії економічного розвитку у контексті сучасних цивілізаційних викликів.

вміти:

- відслідковувати тенденції і процеси, що відбуваються під час реалізації міжнародних стратегій економічного розвитку;
- аналізувати міжнародні стратегії економічного розвитку;
- аналізувати вплив глобалізму та антиглобалізму на формування стратегій економічного розвитку країн;
- адаптовувати зарубіжний досвід формування стратегії економічного розвитку до відповідних наявних і потенційних загроз економічного розвитку України.

Дисципліна забезпечує набуття та розвиток наступних програмних компетентностей:

- ІК Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;
- СК2 Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі;
- СК3 Здатність визначати і оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини;
- СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

У результаті вивчення дисципліни студент одержує наступні програмні результати навчання:

- ПРН4 Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог;
- ПРН7 Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин;
- ПРН 8 Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження;
- ПРН 10 Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну;
- ПРН12 Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні

економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

Пропоновані методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи допоможуть Вам краще зорієнтуватися у вивченні нормативного матеріалу для набуття компетентностей.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>«Міжнародні економічні відносини»</i>
Спеціальність	<i>292 «Міжнародні економічні відносини».</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 рік навчання, семестр 1</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>20/4 год.</i>
Практичні заняття:	<i>20/6 год.</i>
Самостійна робота:	<i>80/112 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>

2. Структура навчальної дисципліни

Денна/заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	В т.ч.			
		Л	П	ІНД	СР
МОДУЛЬ 1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ					
Змістовий модуль 1.					
<i>Особливості формування стратегій розвитку</i>					
Тема 1. Зміст поняття «стратегія економічного розвитку»	10	2/-	2/-	-	6/10
Тема 2. Середовище формування стратегій розвитку	10	2/-	2/-	-	6/10
Тема 3. Глобалізація і стратегії розвитку	10	2/-	2/2	-	6/8
Тема 4. Варіативність макроекономічних політик	12	2/1	2/-	-	8/11
Тема 5. Міжнародна координація економічних політик	12	2/1	2/-	-	8/11
<i>Всього змістовий модуль 1</i>	54	10/2	10/2	-	34/50

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	В т.ч.			
		Л	П	ІНД	СР
Змістовий модуль 2.					
Особливості національних та інтеграційних стратегій					
Тема 6. Економічні стратегії розвинутих країн	18	2/2	2/-	-	14/16
Тема 7. Проблеми формування стратегій розвитку країн транзитивної економіки	10	2/-	2/2	-	6/8
Тема 8. Специфіка економічних стратегій країн, що розвиваються	10	2/-	2/-	-	6/10
Тема 9. Стратегії макрорегіональних інтеграційних об'єднань	10	2/-	2/-	-	6/10
Тема 10. Концепція сталого розвитку та шляхи її впровадження в Україні	10	2/-	2/2	-	6/8
Всього змістовий модуль 2	58	10/2	10/4	-	38/52
Всього модуль 1	112	20/4	20/6	-	72/102
МОДУЛЬ 2. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА					
ІНДЗ	8	-	-	8/8	-
Усього годин	120	20/4	20/6	8/8	72/102

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Зміст поняття «стратегія економічного розвитку»	2	-
2	Тема 2. Середовище формування стратегій розвитку	2	-
3	Тема 3. Глобалізація і стратегії розвитку	2	2
4	Тема 4. Варіативність макроекономічних політик	2	-
5	Тема 5. Міжнародна координація економічних політик	2	-
6	Тема 6. Економічні стратегії розвинутих країн	2	-
7	Тема 7. Проблеми формування стратегій розвитку країн транзитивної економіки	2	2
8	Тема 8. Специфіка економічних стратегій країн, що розвиваються	2	-
9	Тема 9. Стратегії макрорегіональних	2	-

	інтеграційних об'єднань		
10	Тема 10. Концепція сталого розвитку та шляхи її впровадження в Україні	2	2
Усього годин:		20	6

4. Методи контролю

4.1. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни складається з наступних заходів:

- вибіркове усне опитування студентів з питань, що розглядаються на практичному занятті;
- розв'язок ситуаційних вправ;
- самостійно підготовлені реферативні виступи та повідомлення студентів за темою практичного заняття;
- контрольні роботи за темами навчальної дисципліни (8-10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 5-х можливих);
- Модульний контроль проходить у вигляді тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 бали (10 балів), рівень 2 – 5 запитань по 1 балу (5 балів), рівень 3 – 1 завдання по 5 балів (5 балів). Усього 20 балів.

Проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів, можливість подання апеляції регламентуються нормативними документами: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Підсумковий контроль знань – екзамен – відбувається у вигляді тестування на платформі Moodle.

4.2. Критерії оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються

на практичних заняттях, результатів самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за наступними критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

4.3. Розподіл балів, які отримують студенти

За вчасне та якісне виконання завдань здобувач денної форми навчання отримує такі обов'язкові бали:

- 40 балів за усні і письмові завдання на 10 практичних заняттях;
- 20 балів за індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- 20 балів за модуль 1
- 20 балів за модуль 2.

Разом – 100 балів.

За вчасне та якісне виконання завдань здобувач заочної форми навчання отримує такі обов'язкові бали:

- 30 балів за усні і письмові завдання на 3 практичних заняттях;
- 30 балів за індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- 20 балів за модуль 1
- 20 балів за модуль 2.

Разом – 100 балів.

Підсумковий контроль – екзамен (40 балів).

Результати навчання проставляються за двома шкалами (табл. 1). Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Таблиця 1

Шкали оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100	"відмінно"
74-89	"добре"
60-73	"задовільно"
35-59	"незадовільно" з можливістю повторного складання
1-34	"незадовільно" з обов'язковим повторним курсом

5. Плани практичних занять Модуль 1

Змістовий модуль 1

Особливості формування стратегій розвитку

Практичне заняття 1

Тема: Зміст поняття «стратегія економічного розвитку»

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Стратегія і тактика.
2. Національна стратегія.
3. Міжнародна стратегія.
4. Економічний розвиток та економічне зростання.

Контрольні запитання до теми

1. У чому полягає сутність стратегічної мети та тактичних цілей?
2. Що є основою для формування національної стратегії?
3. У чому полягає сутність міжнародної стратегії?
4. У чому полягає суть поняття «економічний розвиток»?
5. У чому полягає відмінність між економічним розвитком і економічним зростанням?

Практичне заняття 2

Тема: Середовище формування стратегій розвитку

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Стадії цивілізаційного розвитку.
2. Інтернаціоналізація світового господарства.
3. Транснаціоналізація економічних відносин.
4. Класифікація моделей і стратегій економічного розвитку.
5. Виникнення нових міжнародних стратегій розвитку в умовах глобалізації.
6. Методи проведення макроекономічної міжнародної політики.

Контрольні запитання до теми

1. У чому полягає сутність цивілізаційних факторів на особливості економічного розвитку окремих регіонів і держав світу?
2. Яка існує залежність між стадіями цивілізаційного розвитку й формуванням стратегій?
3. Які риси характеризують інтернаціоналізацію світового господарства?
4. У чому полягає різниця між моделлю й стратегією економічного розвитку?
5. Які є рівні розробки стратегій економічного розвитку?
6. Якими рисами характеризується внутрішнє середовище формування стратегій розвитку?

7. Які зовнішні чинники впливають на формування стратегій розвитку?
8. Які фактори неекономічного характеру впливають на процедури формування стратегій розвитку економічних агентів?
9. Як впливають економічні фактори на розвиток окремих держав, міжнародних організацій, інтеграційних об'єднань.

Практичне заняття 3

Тема: Глобалізація і стратегії розвитку

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Глобалізація і регіоналізація. Передумови, поняття, джерела і основні прояви глобалізації.
2. Теорії глобалізації.
3. Позитивні і негативні наслідки глобалізації.
4. Глобалізація економіки та антиглобалістський рух.
5. Трансформація ролі держави в умовах глобалізації.
6. Формування національних стратегій розвитку в умовах глобалізації.

Контрольні запитання до теми

1. Що є найвищим рівнем інтернаціоналізації світового господарства?
2. Які є погляди на сутність «глобалізації» в науковій літературі?
3. Що є характерними рисами процесу глобалізації?
4. Який вплив глобалізації на процес транснаціоналізації світової економіки?
5. В чому проявляється нерівномірність економічного розвитку різних груп країн у процесі глобалізації?
6. Які позитивні й негативні наслідки глобалізації для різних груп країн.
7. Яке місце і роль держави в процесі глобалізації?
8. Який вплив глобалізації на формування стратегій економічного розвитку різними групами держав?

Практичне заняття 4

Тема: Варіативність макроекономічних політик

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Макроекономічні теорії як підґрунтя розробки стратегій економічного розвитку.
2. Державне й ринкове регулювання економіки.
3. Мікроекономічні стратегії розвитку

Контрольні запитання до теми

1. У чому полягає роль макроекономічних теорій у формулюванні

- стратегій економічного розвитку?
2. Які основні положення меркантилізму використовуються в сучасних стратегіях розвитку?
  3. Які позитивні аспекти класичної економічної теорії використовують з позиції формування стратегії розвитку?
  4. Якими є недоліки класичної теорії політекономії в контексті формування стратегії розвитку?
  5. Які положення кейнсіанської теорії лягли в основу сучасних стратегій розвитку?
  6. Назвіть положення, які характеризують неоліберальний напрям в економічній теорії?
  7. Які особливості інституціональної теорії?
  8. Коли підсилюється роль держави в регулюванні економіки?
  9. Які головні напрями державного регулювання економіки існують на сучасному етапі розвитку світової економіки?
  10. Які існують особливості в промисловій політиці держави?
  11. У чому сутність мікроекономічних стратегій розвитку?
  12. Як змінюється регулююча роль держави під час циклічного розвитку економіки?

Практичне заняття 5

Тема: Міжнародна координація економічних політик

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Система міжнародного регулювання світової економіки.
2. Економічні структури ООН як регулятори міжнародних економічних відносин.
3. Роль Міжнародного валютного фонду у формуванні міжнародних стратегій розвитку.
4. Кредитна політика Всесвітнього банку як чинник формування міжнародних стратегій економічного розвитку.
5. Регулююча роль Світової організації торгівлі.
6. Організація економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР) та консультативні групи держав як регулятори міжнародних економічних відносин.

Контрольні запитання до теми

1. Назвіть складові системи міжнародного регулювання світової економіки.
2. Як відбувалось становлення системи міжнародних організацій?
3. Яка роль та функції економічних структур ООН в системі міжнародного регулювання світової економіки?
4. Як впливає Міжнародний валютний фонд на формування національних стратегій економічного розвитку?
5. Які особливості кредитної політики групи Світового банку?

6. В чому полягає регулююча роль Світової організації торгівлі?
7. Яку роль відіграє Організація економічного співробітництва й розвитку в міжнародних економічних відносинах?
8. Які регулятивні функції виконують консультативні групи країн?

Змістовий модуль 2

Особливості національних та інтеграційних стратегій

Практичне заняття 6

Тема: Економічні стратегії розвинутих країн

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Моделі економічного розвитку.
2. Економічні стратегії Сполучених Штатів Америки.
3. Стратегії економічного розвитку Японії.
4. Соціально-економічні стратегії розвитку Європейського союзу в умовах глобалізації.

Контрольні запитання до теми

1. Що є спільного й відмінного у стратегіях розвитку групи розвинутих країн?
2. У чому полягає принципова різниця ліберальної, корпоративістської й соціально-ринкової моделі розвитку?
3. За яких умов розвитку США застосовували кейнсіанську політику і в яких – ліберальну?
4. В яких країнах роль держави в регулюванні економіки є відносно активнішою?
5. В чому полягають причини німецького і японського «економічного дива»?
6. В чому полягають причини відходу більшості розвинутих країн від неокейнсіанства до неолібералізму наприкінці ХХ століття?
7. Що таке політика «дирижизму», де вона була застосована?
8. Чим пояснюється спад динаміки економічного розвитку більшості розвинутих країн в 90-х роках ХХ століття й на початку ХХІ століття?
9. Якими, на Вашу думку, мають бути стратегії економічного розвитку провідних країн на найближче десятиліття?

Практичне заняття 7

Тема: Проблеми формування стратегій розвитку країн транзитивної економіки

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Передумови реформування економіки.
2. Особливості реформування економіки в постсоціалістичних

країнах.

3. Інвестиційні стратегії перехідних економік.
4. Промислова політика. Структурна політика.
5. Соціальна політика держав з перехідною економікою.
6. Зовнішні стратегії держав пострадянського простору.
7. Інтеграційні процеси. Одно- та багатовекторність інтеграційної взаємодії.
8. Стратегії економічного розвитку Китайської Народної Республіки.

Контрольні запитання до теми

1. В чому полягали передумови здійснення соціально-економічних реформ в колишніх соціалістичних країнах?
2. В чому полягає суть «перехідної економіки»?
3. Порівняйте позитивні й негативні аспекти «еволюційного» й «шокового» шляхів реформування економіки.
4. Які чинники сприяли реформуванню економіки в країнах Центральної Європи?
5. Які проблеми виникли в країнах СНД в перехідний період?
6. В чому полягали передумови реформування економіки Китаю?
7. Назвіть основні етапи реформування економіки КНР?
8. В чому полягає стратегічна мета Китаю на сучасному етапі його розвитку?

Практичне заняття 8

Тема: Специфіка економічних стратегій країн, що розвиваються
Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План заняття:

1. Проблеми оптимізації стратегічного розвитку слаборозвинених економік в умовах глобалізації.
2. Економічні моделі і соціально-економічні стратегії для країн, що розвиваються.
3. Стратегія сталого розвитку та межі її використання у глобальній економіці.

Контрольні запитання до теми

1. Які основні проблеми в економічній сфері стоять перед країнами, що розвиваються?
2. Які фактори впливають на вибір стратегій країнами, що розвиваються?
3. Які наслідки для країн, що розвиваються, має обрання моделі «Вашингтонського консенсусу»?
4. В яких умовах країні доцільно обрати експортоорієнтовану модель економіки, а в яких – імпортозамінну?
5. Яку роль відіграє держава в економіці нових індустріальних країн?
6. Які є шляхи виходу на більш високий рівень розвитку для найменш розвинутих країн?

Практичне заняття 9

Тема: Стратегії макрорегіональних інтеграційних об'єднань

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень розвитку світогосподарських зв'язків.
2. Основні елементи міжнародних інтеграційних стратегій.
3. Етапи розвитку і еволюція організаційних форм інтеграції.
4. Особливості інтеграційних процесів в ЄС, НАФТА, АСЕАН.
5. Постсоціалістичні країни в системі міжнародних стратегій.

Контрольні запитання до теми

1. Що таке економічна інтеграція? Які є рівні регіональної економічної інтеграції?
2. Які етапи пройшла західноєвропейська інтеграція?
3. Що було головною метою Європейського економічного співтовариства?
4. Що передбачала Шенгенська угода?
5. Які основні положення Маастрихтської угоди?
6. Які чинники сприяють ефективному розвитку економіки Європейського Союзу?
7. Як визначаються основні напрямки економічної та соціальної політики ЄС?
8. Що являє собою валютно-кредитна система ЄС?
9. В яких історико-економічних умовах було засновано СНД? Яка була головна мета СНД і в чому полягали її цілі?

Практичне заняття 10

Тема: Концепція сталого розвитку та шляхи її впровадження в Україні

Обсяг аудиторних годин: 2 год.

План семінарського заняття:

1. Сутність «концепції сталого розвитку».
2. Історія формування концепції сталого розвитку.
3. Базові принципи концепції.
4. Формування системи екоменеджменту у економіці сталого розвитку

Контрольні запитання до теми

1. В чому полягає сутність сталості, сталого розвитку?
2. Яка хронологія виникнення та імплементації концепції сталого розвитку?
3. Якими є базові принципи концепції сталого розвитку та приклади їх впровадження?
4. У чому полягає сутність екоменеджменту?
5. Якою є система екологічного менеджменту?

6. Методичні вказівки до самостійної роботи

Самостійна робота студента – це форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання студентом запланованих завдань під методичним керівництвом викладача. Вона є важливою складовою навчальної діяльності, що впливає на глибину та стійкість набутих знань і умінь, які допомагають творчо застосовувати їх у майбутній професійній діяльності. На самостійну роботу студентів денної форми з вивчення навчальної дисципліни "Міжнародні стратегії економічного розвитку" виділяється 80 годин (або 67% від фонду часу, запланованого в робочій програмі дисципліни). У зв'язку з цим ряд питань теоретичного характеру студенти вивчають та виконують самостійно за базовою та додатковою літературою.

Розрізняють два основних напрямки самостійної роботи студентів:

- під контролем викладача;
- самостійна позааудиторна робота.

Самостійна робота під контролем викладача здійснюється в аудиторії. Основними її формами є контрольна робота, ділова гра, ситуаційна вправа.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає наступні види робіт:

- *роботи обов'язкового характеру:*

- 1) самостійне вивчення теоретичного (лекційного) матеріалу, підготовка до практичних занять з навчальної дисципліни;
- 2) виконання домашніх завдань за темами практичних занять;
- 3) виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
- 4) підготовка до заходів поточного та підсумкового контролю;

- *роботи вибіркового характеру:*

- 1) написання есе на узгоджену з викладачем тему;
- 2) виступ-презентація за обраною темою есе та/або ІНДЗ;

- *роботи стимулюючого характеру:*

- 1) участь у наукових конференціях з питань навчальної дисципліни;
- 2) участь у конкурсах наукових робіт з питань навчальної дисципліни.

Завершується вивчення дисципліни складанням іспиту.

7. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента

7.1. Вимоги до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

Написання та захист індивідуального навчально-дослідного завдання для студентів денної та заочної форми навчання: написання наукового обґрунтування обраної проблематики – стратегії економічного розвитку країни (за власним вибором студента) в тому числі на основі використання іноземної (англомовної) літератури

обсягом до 15 сторінок оцінюється до 10 балів (до 20 балів – для студентів заочної форми навчання). Захист роботи відбувається у вигляді презентації під час практичних занять і оцінюється до 10 балів.

7.2. Вимоги до написання та оформлення есе

Есе – вид творчої діяльності студента, який полягає у вільному викладенні думок із приводу тієї чи іншої теми, котрі мають ґрунтуватись на пройденому матеріалі, понятійно-категорійному апараті.

Виконання есе потребує використання статей загальновідомих західних і вітчизняних науковців, які аналізують сутність, поняття, основні категорії, розкриває обрану студентом проблематику. Студент повинен критично підійти до аналізу наукових публікацій (до 3 статей у періодичних виданнях) та сформулювати власне ставлення до обраної проблематики. Результати дослідження та висновки повинні бути представлені своєчасно викладачу.

Самостійно виконані студентом роботи перевіряються викладачем та підлягають захисту у ході співбесіди. Загальний обсяг роботи становить 2 сторінки.

Метою дослідницької роботи на основі наукових публікацій є аналіз і оцінка підходів науковців до розгляду і вирішення певної проблеми за темою дослідження.

7.3. Вимоги до підготовки презентації ІНДЗ/есе

Презентація ІНДЗ/есе може відбуватись на практичному занятті у вигляді **виступу-презентації**.

Виступ-презентація є додатковим видом навчальної роботи студента, який готується у позааудиторний час і має на меті розвинути навички представлення (презентації) своїх досліджень.

Загальні вимоги та схема проведення виступу-презентації:

1. Тривалість виступу – до 7 хвилин.
2. Запитання слухачів і відповіді на них виступаючого (3-5 хвилин). Важливо, щоб цей процес не перетворився на довготривалі дебати.
3. Результати підсумовуються викладачем.

Критерії та шкала оцінювання презентації*

№ з/п	Критерій	Кількість балів
1	Відповідність завданню та глибина розкриття теми	0-2
2	Презентабельність, темп, якість подання матеріалу	0-2
3	Логічність, чіткість, зрозумілість, цілісність	0-2
4	Аргументованість	0-2
5	Відповіді на запитання	0-2

* Перелік та оцінювання критеріїв можна варіювати.

8. Рекомендована література

Базова:

1. Міжнародні стратегії економічного розвитку : навч. посібник / Козак Ю. Г., Ковалевський В. В., Захарченко О. В. та ін.. К. : Авріо, 2011. 262 с.
2. Міжнародні стратегії економічного розвитку : підручник / За ред. Ю.В. Макогона. К. : «Освіта України», 2009. 461 с.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку : навч. посіб. / За ред. А. О. Задоя. К. : Знання, 2007. 332 с.
4. Чернега О. Б., Семенов А. А., Білозубенко В. С. Міжнародні стратегії економічного розвитку : навч. посібник; 2-е вид., оновл. і доп. Львів : Магнолія, 2012. 346 с.

Додаткова:

1. Аджемоглу Дарон, Робінсон Джеймс. Чому нації занепадають / пер. с англ. О. Демянчука. К. : Наш Формат, 2016. 440 с.
2. Ерік С. Райнерт. Як багаті країни стали багатими... І чому бідні країни залишаються бідними / переклад з англ. Яніса Сінайко; за наук. ред. Віктора Галасюка. К. : Саміт-Книга, 2019. 416 с.
3. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави : монографія. К. : НІСД, 2009. 336 с.
4. Лі Куан Ю. Із третього світу в перший. Історія Сингапуру:1965-2000. / пер. с англ. Є. Сагайдака К. : Видавнича група КМ-БУКС, 2016. 760 с.
5. Рокоча В. В., Одягайло Б. М., Терехов В. І. Геоелектроніка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект) : навчальний посібник. К. : Університет економіки та права «КРОК», 2017. 352 с.
6. Easterly, William. The economics of international development : Foreign Aid versus Freedom for the World's Poor. London, 2016. 114 p.